

فضیلت‌ها و آفت‌های عزاداری ماه محرم

تحریفات، عاملی جهت ضربه زدن به تشیع

ایسنا/آذربایجان شرقی هیئات حسینی در کنار بحث عزاداری و ذکر مصیبت اهل بیت عصمت و طهارت(ع) نقش تاثیرگذاری در موضوعات اجتماعی و فرهنگی دارند که باید با پرهیز از هرگونه آفت عزاداری، در پیشبرد این اهداف گام بردارند.

این روزها بار دیگر حال و هوای شهر را بوی ماتم و عزای شهدای کربلا گرفته است. زن، مرد، کودک، جوان و پیر همه و همه سیاهپوش امام حسین(ع) شده اند و همه با ذکر یا حسین(ع) و یا ابوالفضل(ع) روح و جان خود را کربلایی می کنند.

از چندین قرن گذشته تاکنون تبریز، پایتخت تشیع جهان اسلام همواره نماد و سمبل عزاداری سیدالشهدا(ع) بوده است و شعار «این شهر عزادار حسین است» در خیابان ها و کوچه پس کوچه های تبریز معنایی خاص به خود گرفته است و گویا تبریز و تبریزیان در ماه محرم دگرگون شده و در این فصل عاشقی، با معشوق خود عشق بازی می کنند.

هیئات حسینی، مساجد، تکیه ها، شاخسی و عزاداری های خیابانی در کنار عزاداری سنتی بازار تبریز نسل به نسل و سینه به سینه انتقال یافته و گویا عشق به حسین(ع) تمامی ندارد و حرارتی در دل و جان های حسینیان است که هرگز خاموش نخواهد شد.

متأسفانه امسال نیز مانند سال گذشته و مثل تمامی عرصه های اقتصادی، اجتماعی، هنری و فرهنگی، هیئات حسینی نیز تحت تاثیر ویروس منحوس کرونا قرار گرفته و مدت های زیادی را تعطیل شده و گاهی نیز به صورت مجازی برگزار شد.

عاشقان حسینی همانطور که در برهه های حساس تاریخ ثابت کرده بودند، در عصر کرونایی نیز نشان دادند که نه پرچم امام حسین(ع) زمین می ماند و نه جان شیعیان امیرالمؤمنین(ع) به خطر می افتد و از آغازین روزهای شیوع این ویروس در کشور، بیشترین میزان رعایت پروتکل ها در مساجد، هیئات حسینی و اماکن مذهبی انجام شده است و عاشقان حسینی با بالانگه داشتن پرچم اهل بیت عصمت و طهارت(ع) در کنار برپایی مجالس عزای امام حسین(ع) با رعایت دستورالعمل های بهداشتی، در رزمایش کمک مومنانه نیز سنگ تمام گذاشته و از کسانی که به هر نحو از سوی ویروس کرونا متضرر شده بودند، دستگیری کردند.

آری این عشق اباعبدالله(ع) نه سن و سال می شناسد و نه زمان و مکان چرا که «کل یوم عاشورا و کل ارض کربلا» و چه زیبا گفته مرحوم حسینی (سعدی زمان) شاعر آیینی و نام آشنای تبریزی که «شورش که سالار عالمه شوریده سر عاشق / معشوق پرست ایستر اولاه هر بشر عاشق» مالک اولاه هر ماملک عالم عشقه / عالمده هامی ماملکندن گچر عاشق»

یک کارشناس مذهبی در خصوص عظمت ماه محرم به ایسنا می گوید: ماه محرم قبل از اسلام حرمت خاصی داشت و حتی در عصر جاهلیت نیز قوم عرب در این ماه جدال را ترک می کردند و این ماه را محرم گویند چرا که اولین ماه سال بوده که جنگ حرام اعلام شده است.

حجت الاسلام اصغر همایونی با بیان اینکه خداوند متعال برخی از خصایص را ویژه ی سید الشهداء (ع) قرار داده است، می افزاید: امام حسین (ع)، تنها ترین مولودی است که قبل از به دنیا آمدن برای او گریه کرده اند که حتی جبرئیل روضه ی سیدالشهدا (ع) را برای حضرت آدم خواند و قبل از پیامبر (ص) نیز انبیا برای امام حسین (ع) گریه کرده و مطالب زیادی در این مورد توسط اولیاء و اوصیا نقل شده است.

او در رابطه با آداب عزاداری در این ماه نیز یادآور می شود: اهل بیت عصمت و طهارت(ع) نسبت به این موضوع بسیار حساس بودند که حتی واعظین سید الشهداء (ع) در محضر آنها از عنایت خاصی برخوردار بود؛ در دستگاه سیدالشهدا (ع) به طهارت عزادار تاکید شده است و روایتی در این خصوص وجود دارد که وقتی به روضه ی امام حسین (ع) می روید، غسل کنید.

این کارشناس مسائل مذهبی با اشاره به آفت های عزاداری می گوید: در طول تاریخ آفت های بسیاری وجود داشت که دشمن از آنها سوءاستفاده کرده و تعدادی از دوستان اهل بیت (س) نیز به آن دامن می زدند که بزرگترین آفت عزاداری، روضه های کذب

و دروغ است که منبع تاریخی نداشته و عظمت امام حسین (ع) را زیر سوال می برد و شبکه های وهابی نیز از این روضه ها نهایت سوء استفاده را می کند چرا که در برخی هیئات این موارد رواج داشته و گویا هیئت و خانقاه را اشتباه گرفته اند.

او برخی اشعار را غلو آمیز خوانده و ادامه می دهد: در رابطه با تحریفات روز عاشورا، مسائل زیادی مطرح شده و دلیل آن به مقاتل بعد از دوره ی صفویه مرتبط می شود که افراد با رجوع به آن منابع دچار شک و تردید می شوند که ماجرای عروسی حضرت قاسم (ع) نمونه ای از این تحریفات است.

او با تاکید براینکه عزاداری سید الشهدا (ع) اهمیت زیادی دارد و اهل بیت عصمت و طهارت(ع) در هیچ وضعیتی این عزاداری را ترک نکردند، در خصوص ویژگی های عزاداری امام حسین (ع) بیان می کند: اگر فردی استطاعت مالی و جانی داشته باشد باید به حج برود که در غیر این صورت گناه کبیره مرتکب شده است اما در صورت ناامن بودن راه ها، حج واجب نبوده چرا که امکان کشته شدن وجود دارد و این کار به منزله ی خود کشی است در حالی که زیارت سیدالشهدا (ع) به منزله ی هفت حج بوده که در صورت ناامن بودن راه ها ۷۰ حج ثواب دارد و کشته شدن در این راه نیز همانند شهادت است.

حجت الاسلام همایونی در خصوص عزاداری در شرایط کرونایی تاکید می کند: اسلام را پیامبر (ص) آورده اما حافظ آن امام حسین (ع) است لذا تعطیلی عزاداری ها کار درستی نبوده چرا که دشمن از آن هراس دارد، پس با رعایت پروتکل های بهداشتی می توان مراسمات را برگزار کرد.

تحریفات، عاملی جهت ضربه زدن به تشیع

حجت الاسلام محمود هادی نیز در گفت و گو با ایسنا در خصوص فضیلت ماه محرم می گوید: بزرگان و اهل بیت (ع) تاکید زیادی به ماه محرم کرده اند و در روایات مختلف به حزن و اندوه اهل بیت (ع) اشاره شده که این ماه را با اندوه شروع می کردند.

او در رابطه با آفت های عزاداری خاطرنشان می کند: بزرگترین آفت عزاداری، غلو است که در طول تاریخ صدمات زیادی به تشیع وارد کرده و سبب تحریفات بی اساس و بی پایه در بحث عزاداری شده است.

او اضافه می کند: در طول تاریخ تحریفات به عنوان عاملی جهت ضربه زدن به تشیع مورد سوء استفاده دشمنان شیعه قرار گرفته است که از این طریق شیعیان را محکوم می کنند که راه رفتن بروی آتش، میخ و تیغ از جمله این تحریفات غلط و کارهای اشتباه است.

این کارشناس مذهبی در ارتباط با عزاداری در شرایط کرونایی نیز یادآور می شود: نباید به بهانه ی کرونا عزاداری تعطیل شود چرا که با رعایت پروتکل ها، فاصله گذاری اجتماعی، زدن ماسک و برگزاری عزاداری در فضای باز می توان مراسم را به گونه ای برگزار کرد که مردم آسیب نبینند.

حجت الاسلام هادی تاکید می کند: شور حسینی باید همراه با شعور باشد تا به نتیجه برسد و هدف از عزاداری رسیدن به اهداف بلند امام حسین (ع) و مطالب دینی است که سیدالشهدا(ع) جان خود را فدای آن کرد که باید به محتوای قیام امام حسین (ع) نیز توجه کرد.

رسالت اصلی یک هیئت و یک فرد هیئتی ادامه دادن راه سید الشهدا(ع) و ائمه معصومین(ع) است

یک مداح جوان تبریزی نیز در خصوص اهمیت عزاداری برای امام حسین(ع) به ایسنا می گوید: اهداف قیام امام حسین(ع) از زبان خود امام، اصلاح امت، امر به معروف و نهی از منکر، احیای سنت پیامبر(ص)، حمایت از حق و مبارزه با باطل عنوان شده و اهمیت عزاداری برای ایشان ادامه دادن این اهداف والا است.

مهدی محرمی ادامه می دهد: مصداق بارز زنده نگه داشتن آرمان های والای انسانی، فرمایش امام خمینی(ره) است که فرموده اند «فکر نکنید ما ملت گریه هستیم، ما با همین گریه ها قدرت ۲۵۰۰ ساله را از میان برداشتیم و به خاطر همین اهداف بود که از دل هیئت ها رزمندگان هشت سال دفاع مقدس حماسه آفریدند.»

او در مورد رسالت اصلی هیئات حسینی بیان می کند: رسالت اصلی یک هیئت و یک فرد هیئتی ادامه دادن راه سید الشهدا(ع) و ائمه معصومین(ع) است و نوع رفتار، گفتار و کسب درآمد در جامعه باید به گونه ای باشد که نگاه کسانی که دید مثبتی به جریان هیئت ندارند، تغییر کند و این موضوع با خلق حسنه محقق می شود.

او خاطرنشان می‌کند: امروز نقش یک هیئت‌بیش از پیش در برخی مسائل فرهنگی، اجتماعی و حتی اقتصادی اهمیت یافته و هیئات امروز با ۱۰ سال قبل تفاوت بسیاری کرده‌اند.

این مداح جوان انقلابی می‌افزاید: هیئات حسینی در خط مقدم تمامی جبهه‌ها حضور دارند که در بحث کمک به سیل زدگان و آسیب دیدگان زلزله، در مبارزه با ویروس منحوس کرونا و آبرسانی به مناطق محروم شاهد فعالیت‌های ارزشمند هیئت‌ها بودیم.

او اضافه می‌کند: قطعا وظایف فردی که خود را زیر بیرق اهل بیت(ع) می‌بیند، بسیار متفاوت‌تر از سایر افراد است چنانکه امروز نتیجه فعالیت‌های هیئتی‌ها بر سر سفره مردم عزیز دیده می‌شود.

محرمی در مورد مشکلات هیئات و ضعف رسانه خاطرنشان کرد: رسانه‌ها امروز نقش ویژه‌ای در تمام موضوعات جامعه دارند و علی‌رغم اینکه گنج‌والایی در تبریز در حوزه‌ی شعائر حسینی نهفته است، به دلیل عدم فعالیت قوی در رسانه و ضعف فعالیت‌های رسانه‌ای، متأسفانه در سطح کشور سنت، شور و حال هیئات را نتوانسته‌ایم به خوبی ارائه کنیم.

او در خصوص سبک‌های عزاداری می‌گوید: با توجه به فعالیت رسانه‌های قوی در سایر استان‌ها سبک عزاداری در تبریز پایتخت تشیع، در حال عوض شدن است و این وظیفه‌ی مداحان جوان را سنگین‌تر می‌کند چون موظف هستند در جهت حفظ سنت و نوآوری که تمام مسائل اجتماعی و فرهنگی را در بر می‌گیرد و همچنین حفظ سنت‌های غنی شهر تبریز در حوزه عزاداری تلاش کنند.

او می‌افزاید: هدف از هر نوع عزاداری با هر سبک و شیوه، رسیدن به کشتی نجات ائمه(ع) است و ما از بزرگان شنیده‌ایم که مداحان سرشناس و مطرح در قدیم با خواندن مطالب نغمه و پرمحتوا ساعتها جلسات را اداره می‌کردند اما امروزه ذائقه‌ها تغییر کرده و مخاطب خواستار مطالب طولانی نیست.

این مداح جوان تبریزی ادامه می‌دهد: نوع و سبک سینه‌زنی با قدیم الایام فرق کرده است که آن هم به دلیل فضای تبلیغی و رسانه‌ای امروز است و فضای رسانه و فضای مجازی نقش مهمی در جامعه ایفا می‌کنند و همانطور که رهبر معظم انقلاب نیز تأکید کرده‌اند، امروز هیئات تنها به محل برگزاری آن ختم نمی‌شوند بلکه تمامی محتوا و اشعاری که ارائه می‌شود، باید حساب شده بوده و بحث رسانه‌ای آن هم مد نظر قرار گیرد.

او در خصوص ویژگی‌های هیئت‌تراز انقلاب می‌گوید: مهم‌ترین ویژگی هیئت‌تراز انقلابی در بحث شاکله هیئت است و هدف گذاری امروز ما در برخی هیئت‌ها بر روی جوانان دهه هشتادی یا نوجوانان دهه نودی است که چه زیبا است از دل همین هیئت‌ها، جوانانی وارد عرصه‌ی هنر مثلا تئاتر و سینما یا موسیقی و ... شوند.

او تأکید می‌کند: این موضوع باید نهادینه شود که جوانان هیئتی در کنار سینه‌زنی و گریه بر مصائب اهل بیت(ع)، با طی مراحل علمی، وارد عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شوند و چه زیبا می‌شود که از دل همین هیئت‌ها مدیرانی که کشور را اداره می‌کنند، سر کار آیند چرا که پوست و خون آن‌ها با آرمان‌های والای ائمه معصومین(ع) در هم آمیخته شده است.

صابر رهنما، یکی دیگر از مداحان جوان تبریزی نیز در خصوص عظمت مکتب سیدالشهدا(ع) به ایسنا می‌گوید: محرم بیانگر قیام مظلوم علیه ظالم است و دین و مکتب ما به برکت قیام سیدالشهدا(ع) و تبلیغ این نهضت پابرجا مانده است و همان‌گونه که امام خمینی(ره) فرموده‌اند «این محرم و صفر اسلام را زنده نگه داشته است»، ائمه و مراجع همواره تأکید و سفارش کرده‌اند که عزای امام حسین(ع) را برپا کنیم.

او در خصوص ایجاد تحول در هیئت‌ها می‌گوید: با این که گذشتگان ما برای هیئت‌ها بسیار تلاش کرده‌اند اما واقعیت این است که هیئت‌های ما تا حدودی نیاز به تغییر و بازنگری دارد که البته این تغییرات باید در چهارچوب و روال اصلی و اصیل هیئت‌ها انجام شود تا به ابتدال کشیده نشود.

او می‌افزاید: هیئت‌هایی که توانسته‌اند این کار را انجام دهند، موفق هستند و در مابقی هیئت‌ها هم نیاز است که فضا و روال مقداری تغییر پیدا کند تا جذب حداکثری اتفاق بیفتد.

این مداح تبریزی ادامه می‌دهد: هیئت‌ها باید مطابق نیاز روز و جوان‌پسند پیش بروند تا جوانان به آن گرایش پیدا کرده و از محتوای درست و مفید آن استفاده کنند.

او یادآور می شود: در شهر تبریز علاوه بر تغییرات مثبت در سبک مداحی، سخنرانی های بسیار خوبی در هیئت ها ایراد می شود که واقعا جوان پسند هستند و جوانان با اشتیاق به دنبال چنین منبرهایی هستند و با این روند گرایش شان به این مکتب و هیئت ها بیشتر شده است.

او در خصوص نقش آفرینی هیئت ها در مسائل روز جامعه خاطرنشان کرد: در این ۲ سال که درگیر ویروس کرونا هستیم، هیئت ها خودشان را ثابت کردند و ما شاهدیم که کوچک ترین هیئت ها نیز خدمات بسیاری انجام داده اند، چه برسد به هیئت هایی که توان مالی بالایی دارند.

رهنما تاکید می کند: متاسفانه برخی افراد با هیئت مشکل دارند و کلا این مکتب را رد کرده و به هیئت ها کم لطفی می کنند.

او اضافه می کند: هیئت ها در اوایل شیوع کرونا در بحث سم پاشی و اهدای دستکش، مواد ضدعفونی کننده و ماسک تلاش بسیاری کردند و کارهای با ارزش و مهمی انجام دادند و امروز هم پس از گذشت حدود دو سال از پیدایش کرونا، هر ماه بسته های معیشتی به نیازمندان اهدا می کنند.

او در مورد سبک سخنرانی در هیئت ها می گوید: سخنرانی مفید برای جوانان همیشه دغدغه ما بوده است و به سخنرانان نیز یادآوری می کنیم که بر روی محتواهایشان کار کنند و نیاز جامعه و جوانان را دریابند.

این مداح تبریزی ادامه می دهد: ما مداحان با چراغ سبز مداحی های صحیح جوانان را به پای این مکتب می کشانیم اما نگهداری این جوانان در این مکتب و هیئت ها برعهده آقایان منبری است که باید با ارائه محتوای درخور، روی ایمان آنها کار کنند که البته سخنرانان خوبی در سطح شهر داریم که مسائل روز را مطرح و در هیئت ها آن را بررسی می کنند.

او در مورد ضعف رسانه ای هیئت ها بیان می کند: رسانه ها باید افراد و سخنرانان و مداحانی که محتوای خوب و درست به مردم ارائه می دهند، به مردم بشناسانند که متاسفانه یکی از مشکلات ما در تبریز ضعف رسانه است در حالی که هیئت های تهران در بحث رسانه قوی بوده و برنامه های خود را به خوبی منعکس کرده و در رسانه ها انتشار می دهند.

رهنما می گوید: اگر رسانه ها رسالت شان را به درستی انجام دهند و در زمینه فعالیت های فرهنگی به هیئت ها کمک کنند، جوانان با هیئت ها آشنا و به این سمت و سو کشیده می شوند.

او تحول در سبک مداحی را لازم دانست و گفت: اخیرا که سبک مداحی کمی متحول شده است، هوادارش نیز بیشتر شده، البته با این تحول دچار یک سری آسیب نیز شده ایم اما این تحول نیاز بود و می بینیم که در بسیاری از موارد جوانان با یک کلیپ چند دقیقه ای به سبک جدید، جذب می شود که شاید اگر یک ساعت روضه می خواندیم آنطور اثر نمی کرد.

او در مورد سبک مداحی تبریزی ها اظهار کرد: تبریز در مداحی یک اصالت خاصی دارد که در هیچ نقطه دنیا این اصالت وجود ندارد و آن هم ردیف خوانی روضه است که در خود تهران نیز این سبک وجود ندارد اما در کنار حفظ این مورد که گذشتگان برای ما به یادگار گذاشته اند، باید شیوه های جدید نیز برای جذب حداکثری به کار گرفته شود.

رهنما در خصوص لزوم رعایت پروتکل های بهداشتی در عزاداری ها نیز می گوید: در این ایام کار هیئت ها بسیار سخت است و باید اصول بهداشتی را بیشتر و بهتر از هر جای دیگری رعایت کنند.

او در پایان تاکید می کند: هیئت های انقلابی باید در جهت خاموش نشدن یاد و خاطره شهدا تلاش کنند و کاری کنند که حداقل یک نفر به راه شهدا نزدیک شود و با معرفی شهدا یا قرائت وصیت نامه های ایشان، جوانان را به مسیر اهداف شهدا سوق دهیم.

لزوم توسعه دستورالعمل های بهداشتی توسط عزاداران امام حسین(ع)

معاون بهداشت علوم پزشکی تبریز نیز در خصوص میزان رعایت دستورالعمل های بهداشتی در عزاداری ها به خبرنگار ایسنا می گوید: در این ایام پروتکل های بهداشتی بین عموم مردم حدود ۵۰ درصد یا کمتر رعایت می شود و در دسته های عزاداری و هیئت ها نیز عده ای پروتکل ها را به صورت کامل و عده ای نیز کمتر رعایت نمی کنند.

عباسعلی درستی در رابطه با نظارت بر رعایت پروتکل های بهداشتی در هیئت ها و دسته جات عزاداری اظهار می کند: نظارت کافی بر روی دستجات و مراسم های عزاداری وجود دارد اما در اجرای محدودیت در صورت تخلف از قانون و رعایت نکردن پروتکل ها، مشکل داریم.

او ادامه می دهد: به عنوان مثال یکی از دستورالعمل ها ممنوعیت برپایی ایستگاه صلواتی است اما برخی از شهروندان این موضوع را رعایت نمی کنند و ناظران نیز با وجود مشاهده، برخوردی نمی کنند.

او در مورد قوانین برگزاری دسته جات عزاداری می گوید: قانون برگزاری دسته جات عزاداری بدین شکل است که در فضاهای بسته برگزار نشود و در فضاهای باز نیز همه باید ماسک زده و فاصله را رعایت کنند و پذیرایی صورت نگیرد.

درستی در پایان اضافه می کند: برای روزهای آتی محرم و به ویژه روز تاسوعا و عاشورا غیر از رعایت دستورالعمل ها و غیر از اجرای قوانینی که مصوب شده و انجام واکسیناسیون، نمی توان توصیه ای کرد و راه دیگری وجود ندارد.